

Nr 705

Av herr Nelander m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 205, med förslag till förordning om investeringsavgift för år 1956, m. m.

I en särskild motion har herr Ohlin m. fl. yrkat avslag på proposition nr 205 med förslag till förordning om investeringsavgift för år 1956 m. m. Undertecknade delar de synpunkter som framförs i denna motion och anser således att propositionen bör avslås.

Skulle emellertid riksdagen i princip godtaga propositionens förslag om förlängning av giltighetstiden för investeringsavgift och särskild investeringsavgift, bör enligt vår mening bestämmelserna på vissa punkter utformas på ett annat sätt än det i propositionen föreslagna.

En grundläggande princip för den ifrågavarande beskattningen bör i så fall vara att den endast skall drabba nyanskaffningar. Vi vill därför föreslå att bestämmelserna omarbetas så, att vid ersättningsanskaffning av maskin eller annat inventarium avdrag må göras för den utrangerade tillgångens ursprungliga anskaffningsvärde eller, om detta inte kan visas, det belopp som erhålles vid försäljningen av tillgången. En sådan generell avdragsregel bör gälla samtliga förvärvskällor.

Den avdragsrätt för erlagd investeringsavgift som ges i den nu föreslagna förordningen har den väsentliga inskränkningen att den endast kan utnyttjas av de företag som redovisar vinst under beskattningsåret. De företag däremot, som inte lämnar vinst under året, drabbas av avgiftens fulla belopp. Denna utformning av bestämmelserna innebär att man på ett orimligt sätt betungar nystartade företag, som, samtidigt som de har det största investeringsbehovet, ofta får räkna med att bära förluster under sina första verksamhetsår. Med tanke på betydelsen av att nyföretagande inte försvåras föreslår vi därför ett tillägg till bestämmelserna med den innebörden att företagare, som erlagt investeringsavgift men vars rörelse för året visat förlust eller så ringa överskott att han vid beräkning av nettointäkten av rörelsen ej kunnat utnyttja den medgivna avdragsrätten, får tillgodoräkna sig det resterande avdraget för något av därpå följande tre år.

En grundtanke bakom införandet av investeringsavgiften har varit att den skulle förmå företagarna att uppskjuta en del av sina investeringar till en ur samhällsekonomisk synpunkt gynnsammare tidpunkt. De fall där ett fritt val av tidpunkt inte ges bör därför självklart lämnas utanför

avgiftsplikten. Det gäller sådana investeringar som föranleds av förelägganden från offentlig myndighets sida. Som exempel härpå kan nämnas förbättrings- och ersättningsarbeten som blir en följd av påbud av far-tygsinspektionen, yrkesinspektionen eller av hälsovårdsnämnd. Angelägenheten av sålunda föreskrivna arbeten har ju prövats av offentlig myndighet, och den som erhållit föreläggandet är skyldig ställa sig detta till efterrättelse. Att här uttaga avgift är inte sakligt berättigat.

I enlighet härmed föreslår vi att investeringar som uppenbarligen föranleds av offentlig myndighets åtgärd undantages från avgiftsplikten. Undantaget bör inbegripa även kostnad för återanskaffning av tillgång som utdömts av offentlig myndighet.

De nu gällande bestämmelserna innebär att ekonomisk verksamhet som bedrivs direkt av staten, exempelvis den genom statens järnvägar drivna buss- och biltrafiken, liksom den kommunala busstrafiken fritas från avgiftsplikt. Den enskilda företagsamheten inom samma sektor får däremot vidkännas investeringsavgiften. Detta innebär att man uppger den likställighet i konkurrenshänseende mellan statlig och enskild företagsamhet som annars eftersträvas.

Vi föreslår därför att privatägda buss- och biltrafikföretag undantages från investeringsavgift i likhet med de statliga och kommunala. Av liknande skäl bör även enskilda järnvägsföretag undantagas.

Med hänvisning till det ovan anförda får vi föreslå,

A. att riksdagen, för den händelse den skulle i princip antaga det vid Kungl. Maj:ts proposition fogade författningsförslaget om investeringsavgift för år 1956, måtte besluta om ändringar av följande innebörd:

1) att vid ersättningsanskaffning av maskiner eller andra inventarier avdrag inom samtliga förvärvskällor må göras för den utrangerade tillgångens ursprungliga anskaffningsvärde eller, om detta icke kan visas, för det belopp som erhålles vid försäljning av tillgången,

2) att företagare, som erlagt investeringsavgift men vars rörelse för året visat förlust eller så ringa överskott, att han vid beräkning av nettointäkten av rörelsen ej kunnat utnyttja den medgivna avdragsrätten, får tillgodoräkna sig det resterande avdraget för något av därpå följande tre år,

3) att investeringar, som uppenbarligen föranleds av offentlig myndighets åtgärd, undantages från avgiftsplikten,

4) att det för bland andra statliga och kommunala buss- och biltrafikföretag i propositionen föreslagna undantaget från skyldighet att erlagga investeringsavgift jämväl skall gälla privatägda buss- och biltrafikföretag, samt

5) att investeringar i enskild järnvägsdrift, i likhet med vad som i propositionen föreslås bli fallet för statlig sådan, fritages från avgiftsplikt.

B. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderliga ändringar i författningstexten.

Stockholm den 15 november 1955

Eric Nelander

John G. Löfroth

N. Stenberg

C. W. Carlsson

Gustav Boija

Sigfrid Löfgren